EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.8.2018.
COM(2018) 594 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Regulas (EK) Nr. 862/2007 par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību īstenošanu

1. IEVADS

Regulas (EK) Nr. 862/2007[1] ("Regula") galvenais mērķis ir savākt un apkopot Eiropas statistiku par migrāciju un starptautisko aizsardzību.

Regulas 12. pantā noteikts, ka "līdz 2012. gada 20. augustam un pēc tam reizi trijos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par statistiku, kas apkopota atbilstoši šai regulai, un par tās kvalitāti".

Šis ziņojums seko pirmajiem diviem, kurus Komisija pieņēma 2012. gada septembrī[2] un 2015. gada jūlijā[3].

Šajā ziņojumā ir atspoguļots progress, ko dalībvalstis kopā ar Komisiju (*Eurostat*) ir sasniegušas, īstenojot Regulu kopš otrā ziņojuma, un izklāstīti turpmākie pasākumi migrācijas un starptautiskās aizsardzības statistikas kvalitātes turpmākai uzlabošanai.

2. STATISTIKA, UZ KURU ATTIECAS REGULA

Regula (EK) Nr. 862/2007 attiecas uz Eiropas statistikas apkopošanu par migrāciju un starptautisko aizsardzību (patvērumu). Galvenās aptvertās jomas:

- starptautiskās migrācijas plūsmas, sadalītas pa pilsonības grupām, dzimšanas valsts grupām, iepriekšējās/nākamās pastāvīgās dzīvesvietas valsts grupām, vecumu un dzimumu (3. pants);
- iedzīvotāju skaits, sadalīts pa pilsonības grupām, dzimšanas valsts grupām, vecumu un dzimumu (3. pants);
- pilsonības iegūšana pēc iepriekšējās pilsonības valsts (3. pants);
- patvēruma pieteikumi, pirmās instances lēmumi un pārsūdzības lēmumi, ar kuriem piešķir vai atsauc dažādu veidu starptautiskās aizsardzības statusu, iedalot pēc pilsonības (4. pants);
- nepavadītu nepilngadīgo patvēruma pieteikumi, sadalīti pēc pilsonības (4. pants);
- statistika par Dublinas III regulas[4] piemērošanu dalībvalstīs (4. pants);
- trešo valstu valstspiederīgie, kuriem atteikta ieceļošana dalībvalstī uz ārējās robežas vai par kuriem saskaņā ar valstu tiesību aktiem imigrācijas jomā tiek uzskatīts, ka viņu uzturēšanās ir nelegāla, iedalot pēc pilsonības (5. pants);
- uzturēšanās atļaujas, kas izsniegtas trešo valstu valstspiederīgajiem, sadalot pēc pilsonības, atļaujas derīguma termiņa un pamatojuma (imigrācijas kategorija) atļaujas piešķiršanai (6. pants); un

[1] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 862/2007 (2007. gada 11. jūlijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību (OV L 199, 31.7.2007., 23. lpp.).
[2] COM (2012) 528 final.
[3] COM (2015) 374 final.
[4] OV L 180, 29.6.2013., 31. lpp.

- trešo valstu valstspiederīgie, uz kuriem saskaņā ar tiesību aktiem imigrācijas jomā attiecas rīkojums atstāt dalībvalsts teritoriju vai kuru aizbraukšana ir reģistrēta pēc šāda rīkojuma izdošanas, sadalīti pēc pilsonības (7. pants).

Īstenošanas procesa ietvaros Komisija turpināja cieši sadarboties ar valsts iestādēm, kas iesaistītas datu sagatavošanā un sniegšanā Regulas vajadzībām. Statistikas datus par migrācijas plūsmām, pilsonības iegūšanu un iedzīvotāju skaitu Komisijai (*Eurostat*) parasti iesniedz valstu statistikas institūti. Uzturēšanās atļauju un patvēruma statistika parasti nāk tieši no iekšlietu ministrijām vai imigrācijas dienestiem. Arī statistiku par robežkontroli un nelegālo migrantu izraidīšanu nodrošina iekšlietu ministrijas vai imigrācijas dienesti vai arī policijas iestādes.

1. tabulā sniegts pārskats par šo statistiku, par kuru pirmais datu vākšanas pārskata gads bija 2008. gads.

1. tabula. Saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 862/2007 sniegtās statistikas galvenās pazīmes

	3. pants **Migrācijas plūsmas, pilsonības iegūšana, iedzīvotāju skaits**	**4. pants** **Patvērums**	**5. un 7. pants** **Imigrācijas tiesību aktu izpilde**	**6. pants** **Uzturēšanās atļaujas**
Ģeogrāfiskais pārklājums	Dalībvalstis un EBTA valstis[5]			
Biežums	Reizi gadā	Reizi mēnesī/ceturksnī/gadā	Reizi gadā	Reizi gadā
Datu nosūtīšanas termiņš	12 mēneši pēc pārskata gada beigām	2 mēneši pēc pārskata perioda ikmēneša/ceturkšņa datiem 3 mēneši pēc pārskata perioda gada datiem	3 mēneši pēc pārskata gada beigām	6 mēneši pēc pārskata gada beigām
Datu sniedzēji	Valstu statistikas iestādes	Iekšlietu ministrijas vai attiecīgās imigrācijas aģentūras vai robežpolicija		

3. CITI ATTIECĪGIE TIESĪBU AKTI

2016. gadā stājās spēkā jauns likumīgās migrācijas juridiskais pamats. Tas attiecas uz statistiku par uzturēšanās atļaujām, kas apkopota saskaņā ar (EK) Regulas Nr. 862/2007 6. pantu, un tiks izmantots šo datu vākšanai tuvākajā laikā. Attiecīgais tiesību akts:

[5] Norvēģija, Islande, Lihtenšteina un Šveice.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/801 (2016. gada 11. maijs) par nosacījumiem attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanu un uzturēšanos pētniecības, studiju, stažēšanās, brīvprātīga darba, skolēnu apmaiņas programmu vai izglītības projektu un viesaukles darba nolūkā[6].

Datu vākšana, pamatojoties uz šo direktīvu, sāksies 2020. gadā, un pārskata gads būs 2019. gads. Uz saskaņā ar direktīvu sagatavoto statistiku attiecas arī pašnovērtējums. Tādēļ tie nav iekļauti šī ziņojuma kvalitātes novērtējumā. Tas attiecas arī uz nesen uzsākto datu vākšanu, kas saistīta ar Direktīvu par sezonas darbiniekiem[7] un Direktīvu par pārcelšanu uzņēmuma ietvaros[8], kuru vākšana par 2017. pārskata gadu sākās 2018. gadā.

4. VISPĀRĒJAIS PROGRESS KOPŠ 2015. GADA ZIŅOJUMA PUBLICĒŠANAS

Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas visos datu vākšanas gadījumos dati ir kļuvuši daudz pieejamāki un pilnīgāki. Vispārējie datu kvalitātes uzlabojumi ir palīdzējuši padarīt datus kopumā precīzākus, saskaņotākus un salīdzināmākus. Dalībvalstis ir uzlabojušas pamatā esošos datu avotus un statistikas instrumentus, ko izmanto datu sagatavošanai, kā rezultātā ir uzlabojusies Komisijai sniegto datu precizitāte, aptvērums un savlaicīgums.

Kvalitatīvāki un savlaicīgāk iesniegti dalībvalstu dati Komisijai ļāva samazināt datu izplatīšanai nepieciešamo laiku. Tas ir veicinājis savlaicīgāku datu izplatīšanu un uzlabojis datu pieejamību lietotājiem.

Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas Komisija (*Eurostat*) ir veikusi vairākus metodoloģiskus uzlabojumus. Tie ir vērsti uz i) demogrāfisko notikumu kļūdainas klasifikācijas analīzi; ii) patvēruma meklētāju un bēgļu iekļaušanu/izslēgšanu; iii) saskaņotību ar patvēruma un uzturēšanās atļauju datiem; iv) konsekventu demogrāfiskā līdzsvara nodrošināšanu. Šie tehniskie uzlabojumi ir veicinājuši efektīvāku datu validāciju un apstrādi; turklāt plaša kvalitatīvu metadatu vākšana ir ļāvusi labāk novērtēt ienākošo datu kvalitāti. Vajadzības gadījumā tika nosūtītas administratīvās vēstules, lai nodrošinātu atbilstību juridiskajām saistībām.

Turklāt saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 4.–7. pantu vāktās statistikas jomās jaunās politikas vajadzības pēc papildu datiem, kas nav paredzēti saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, tika novērtētas tikai pēc savas ierosmes. Tomēr šī pieeja ne vienmēr ir efektīva. Šajā starptautiskās aizsardzības un pārvaldītas migrācijas jomā sadarbības, kas statistikas jomā norisinājās Komisijas struktūrvienībās, ar citām ES struktūrām (piemēram, Eiropas Patvēruma atbalsta biroju, Eiropas Robežu un krasta apsardzi *Frontex* vai Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru) un ar dalībvalstīm, rezultātā tika pārskatītas pamatnostādnes attiecībā uz datiem, kas savākti saskaņā ar regulu[9]. Iepriekš minētie metodoloģijas uzlabojumi ir snieguši lielāku

[6] OV L 132, 21.5.2016., 21. lpp.

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/36/ES (2014. gada 26. februāris) par trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem nodarbinātības kā sezonas darbiniekiem nolūkā (OV L 94, 28.3.2014.,375. lpp.).

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/66/ES (2014. gada 15. maijs) par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem trešo valstu valstspiederīgajiem saistībā ar pārcelšanu uzņēmuma ietvaros (OV L 157, 27.5.2014., 1. lpp.).

[9] *Tehnisko pamatnostādņu par datu vākšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 4. panta 1.–3. apakšpunktu — Statistika par patvērumu* un *Tehnisko pamatnostādņu par datu vākšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 5. un 7. pantu — Statistika par imigrācijas tiesību aktu (EIL) izpildi* pārskatīšana 2018. gadā. *Tehnisko pamatnostādņu par datu vākšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 6. pantu — Statistika par uzturēšanās atļaujām* un *Tehnisko*

skaidrību statistikas definīcijās un koncepcijās. Metodoloģijas norādījumos par datu vākšanu, kas attiecas uz patvērumu, imigrācijas tiesību aktu izpildi un uzturēšanās atļaujām, ir iekļautas trīs visjaunākās direktīvas likumīgas migrācijas jomā (t. i., "Direktīva par sezonas darbiniekiem", "Direktīva par pārcelšanu uzņēmuma ietvaros" un "Direktīva par studentiem un pētniekiem"), kā arī pieaugošās politikas vajadzības, kas saistītas ar papildu statistiku par migrāciju un patvērumu. Pārbaudīta arī datu atbilstība. Rezultātā valstu metadatu informācija, ko sniedz dalībvalstis, tiek izplatīta *Eurostat* tīmekļa vietnē kopā ar datiem pēc metadatu un datu apstiprināšanas.

Lai regula labāk atbilstu jaunajai un dinamiskākajai politikas videi, Komisija ir pieņēmusi priekšlikumu tiesību aktam, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 862/2007[10]. Ierosinātā grozījuma mērķis ir uzlabot pilnīgumu, nodrošināt lielāku precizitāti, savlaicīgumu, uzticamību un noteiktību salīdzinājumā ar pašreiz esošo kārtību, pamatojoties uz džentlmeņu vienošanos. Tāpat ir jāattīsta elastība attiecībā uz turpmākiem migrācijas statistikas uzlabojumiem, lai Eiropas statistikas sistēma spētu labāk reaģēt un labāk atbilstu jebkurai turpmākai migrācijas datu prasību attīstībai. Grozījumā galvenokārt ir noteikts pašreizējās brīvprātīgās datu vākšanas juridiskais pamats un turpmāko datu specifikāciju elastīgums.

Regulas grozījums nodrošinās statistikas datu pieejamību jomās, kurās ieinteresētās personas ir izteikušas skaidras vajadzības, proti, par patvērumu, atgriešanu (biežāk un vairāk obligāto sadalījumu), pārmitināšanu un uzturēšanās atļaujām, ar papildu sadalījumu, piemēram, pēc vecuma un dzimuma kritērijiem. Šī elastība varētu izveidot ES agregātus, kas pašlaik nav pieejami, bet var būt vajadzīgi nākotnē.

5. SAGATAVOTĀS STATISTIKAS KVALITĀTE

5.1. Atbilstība

Komisijā galvenais starptautiskās aizsardzības statistikas lietotājs ir Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts. Šos statistikas datus bieži izmanto arī citi Komisijas ģenerāldirektorāti, sākot ar Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorātu un beidzot ar Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorātu.

Šī statistika ir bijusi svarīga, nosakot Solidaritātes un migrācijas plūsmu pārvaldības fondu gada budžeta piešķīrumus katrai dalībvalstij. Tāpat kā iepriekšējos gados šie līdzekļi 2014.–2020. gadam ir balstīti uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 516/2014[11], un Iekšējās drošības fondu, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 515/2014[12]. Ņemot vērā šo jauno fondu daudzgadu finansēšanas kārtību, dati vairs netiek sniegti katru gadu. Piešķīrumi tika aprēķināti, balstoties uz iepriekš sniegto statistiku, izņemot Iekšējās drošības fondu, kur nepieciešama vidusposma novērtēšana.

---

pamatnostādņu par datu vākšanu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 4. panta 4. apakšpunktu — Dublinas statistika pārskatīšana 2017. gadā.

[10] Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 862/2007 par Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību — COM (2018) 307 final.

[11] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 516/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko izveido Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, groza Padomes Lēmumu 2008/381/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumus Nr. 573/2007/EK un Nr. 575/2007/EK un Padomes Lēmumu 2007/435/EK (OV L 150, 20.5.2014., 168. lpp.).

[12] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 515/2014 (2014. gada 16. aprīlis), ar ko kā daļu no Iekšējās drošības fonda izveido finansiāla atbalsta instrumentu ārējām robežām un vīzām un atceļ Lēmumu Nr. 574/2007/EK (OV L 150, 20.5.2014., 143. lpp.).

Komisija izmanto statistiku par migrāciju un starptautisko aizsardzību, lai sagatavotu regulārus ziņojumus, politikas priekšlikumus, īstenošanas ziņojumus, kas nepieciešami saskaņā ar Eiropas tiesību aktiem un politikas analīzi. Piemēram, Eiropas migrācijas tīkls[13] joprojām plaši izmanto *Eurostat* migrācijas un starptautiskās aizsardzības statistiku, sagatavojot savu ikgadējo ziņojumu par migrāciju un patvērumu[14]. Šajā ziņojumā ir sniegts faktisks pārskats par galvenajām norisēm likumīgās migrācijas, starptautiskās aizsardzības, neatbilstīgās migrācijas un atgriešanas jomā gan ES, gan valstu līmenī.

Eiropas statistikas par starptautisko aizsardzību pielietojums, lai atbalstītu ar migrāciju saistītu Eiropas Savienības aģentūru, piemēram, *Frontex* un Eiropas Patvēruma atbalsta biroja darbību, turpina pieaugt. *Eurostat* ar šīm organizācijām ļoti cieši sadarbojas datu vākšanas un saistītās statistikas metodoloģijas jomā.

Kopš 2016. gada Eiropas Komisijas Zināšanu centrs migrācijas un demogrāfijas jautājumos ir plaši izmantojis migrācijas un starptautiskās aizsardzības statistiku, lai rosinātu ar attiecīgo politiku saistīto zināšanu un uz pierādījumiem balstītas analīzes iekļaušanu ES politikas veidošanā. Turklāt, lai atbalstītu Eiropas programmu migrācijas jomā, galvenā uzmanība tiek vērsta globālās migrācijas attīstībai un demogrāfiskajai ietekmei uz ES vidējā un ilgākā termiņā. Kopīgais pētniecības centrs veic savas ikdienas darbības. *Eurostat* ir viens no galvenajiem šā uzņēmuma atbalstītājiem, kas sniedz Eiropas statistiku par migrējošiem iedzīvotājiem un to plūsmām, iedzīvotāju skaitu pēc pilsonības un dzimšanas valsts, likumīgo migrāciju, patvērumu un neatbilstīgo migrāciju.

Turklāt saskaņā ar regulu sagatavoto statistiku regulāri izmanto valstu pārvaldes iestādes, starptautiskās organizācijas, akadēmiskie pētnieki un pilsoniskās sabiedrības grupas, kuras strādā pie dažādiem tematiem, tostarp par imigrantu integrāciju, valstu patvēruma un imigrācijas procedūru izstrādi un uzraudzību, un par iedzīvotāju un darbaspēka prognozēm.

Migrācijas statistikas dati ir vieni no visplašāk izmantotajiem Eiropas statistikas datiem. *Eurostat* tīmekļa vietnē publicētajā iedaļā[15] ir sniegti pieejamie rādītāji, tiesiskais regulējums un datu vākšanas metodes. Kopš 2016. gada tā ir ierindojusies pirmajā vietā starp tīmekļa tematiskajām iedaļām. No 2015. gada līdz 2017. gadam lietotāju interese par datiem migrācijas jomā, iedzīvotāju skaitu pēc pilsonības un dzimšanas valsts, kā arī par pilsonības iegūšanu ir ievērojami pieaugusi. Šajā periodā datu izmantošana ir palielinājusies par 47 %. Gandrīz tikpat daudz ir pieaugusi arī migrācijas un migrējošo iedzīvotāju statistikas lapas[16] izmantošana (46 %). Kopš 2016. gada tā ir kļuvusi par visbiežāk apmeklēto *Eurostat* tīmekļa vietnes statistikas raksturojošo "viki tipa" iedaļu ("Statistics explained"). Šie rezultāti apstiprina datu piemērotības atbilstību lietotājiem.

5.2. Precizitāte

Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas ir vēl vairāk uzlabota dalībvalstu sniegto datu precizitāte. Tam ir vairāki iemesli. Dalībvalstis turpina ieviest integrētākas un visaptverošākas administratīvās sistēmas, kurās izmanto mūsdienīgas IT un saziņas metodes. Jaunās sistēmas

[13] http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/index_en.htm (pieejams tikai angļu valodā).
[14] Eiropas migrācijas tīkls, *Annual Report on Migration and Asylum 2017* (pieejams tikai angļu valodā).
[15] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (pieejams angļu, franču un vācu valodā).
[16] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

labāk atbilst *Eurostat* datu vākšanas metodoloģiskajām un tehniskajām prasībām. Dalībvalstis ir pastāvīgi informējušas *Eurostat* par notiekošajām izmaiņām administratīvajās sistēmās un centušās konsultēties un gūt apstiprinājumu tam, ka dati atbildīs regulas prasībām.

Eurostat vāc metadatus un jo īpaši informāciju par datu precizitāti, kas cita starpā raksturo datu avotus un procedūras, izmantotos datu novērtēšanas vai modelēšanas procesus un iespējamo ietekmi uz atbilstību regulas definīcijām. Turklāt ar īpašām kvalitātes anketām tiek vākta konkrētāka informācija par datu kvalitāti.

Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas ir vēl vairāk samazinājies trūkstošu un nepilnīgu datu apjoms. Vairāku valstu iestādes ir uzlabojušas praksi, lai nodrošinātu vajadzīgās informācijas savākšanu imigrācijas un starptautiskās aizsardzības administratīvo procedūru laikā, un ir uzlabojušas savas skaitļošanas sistēmas, lai šos datus varētu viegli iegūt statistikas nolūkos.

Visbeidzot, *Eurostat* piedalās ekspertu grupā bēgļu un valsts iekšienē pārvietotu personu statistikas jautājumos[17]. Šīs grupas darba rezultātā tika izveidoti Apvienoto Nāciju Organizācijas apstiprinātie Starptautiskie ieteikumi par bēgļu statistiku[18]. Šajos ieteikumos ir noteikti pasaules standarti starptautiskās aizsardzības statistikas sagatavošanai. Piemēram, tajos ir aicināts novērst nepilnības un nodrošināt pienācīgus standartus statistikas datiem par piespiedu kārtā pārvietotiem bērniem un nepavadītiem nepilngadīgajiem.

Neskatoties uz uzlabojumiem, vēl aizvien pastāv konkrēti precizitātes jautājumi saistībā ar datiem, kas savākti saskaņā ar 3. pantu. Tie attiecas gan uz nepilnīgu aptvērumu (t. i., personas nereģistrējas savā dzīvesvietā), gan uz pārāk lielu aptvērumu (t. i., personas neizreģistrējas, jo bieži vien nav to pienākums vai tām nav stimula to darīt). *Eurostat* veicinātā migrācijas datu apmaiņa palīdz atrisināt šādus jautājumus (sk. 5.5.1. iedaļu).

5.3. Savlaicīgums un punktualitāte

Atkarībā no attiecīgo datu veida tie jāiesniedz 2 līdz 12 mēnešu laikā pēc pārskata datuma vai pārskata perioda beigām.

Kopš 2015. gada ziņojuma datu sniegšanas punktualitāte ir uzlabojusies. Automatizētu datu ieguves procedūru ieviešanas valstu līmenī un *Eurostat* īstenotās regulāras uzraudzības rezultātā dati tiek iesniegti punktuāli. Palikušas atsevišķas neatrisinātas problēmas, kas regulāri neatkārtojas — piemēram, atsevišķi pārtraukumi saistībā ar personāla neesamību vai kļūmēm skaitļošanas sistēmā.

Savukārt savlaicīgāka un pilnīgāka datu iesniegšana saskaņā ar regulu ir palīdzējusi *Eurostat* savlaicīgāk un punktuālāk apstrādāt un izplatīt datus. Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas ir vēl vairāk saīsināts laika periods no datu saņemšanas līdz validēto datu publicēšanai *Eurostat* tīmekļa vietnē. Turklāt apstrādes laiku vēl vairāk ir samazinājušas ieviestās automatizētās iekšējās validācijas procedūras, kuras informē valstu datu sniedzējus par konstatētajām kļūdām.

[17] http://ec.europa.eu/eurostat/web/expert-group-on-refugee-statistics/home (pieejams tikai angļu valodā).
[18] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (pieejams tikai angļu valodā).

5.4. Pieejamība

Migrācijas dati (un metadati) visās četrās jomās (migrācija, iedzīvotāju skaits, pilsonības iegūšana; patvērums; imigrācijas tiesību aktu izpilde; uzturēšanās atļaujas) ir brīvi pieejami *Eurostat* tīmekļa vietnes sadaļās *Population (Demography, migration and projections)*[19] un *Asylum and managed migration*[20]. Turklāt šie dati ir iekļauti tādos publikāciju krājumos kā *Eurostat Statistics Explained*[21] un *Key figures on Europe*[22]. Kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas *Eurostat* ir vairāk izmantojis rakstus *Statistics Explained*, sniedzot plašāku informāciju par statistiku, tendencēm un to interpretāciju. Šādi raksti tiek sagatavoti un regulāri atjaunināti attiecībā uz visiem datiem, kas tiek vākti atbilstoši Regulai[23].

5.5. Salīdzināmība un saskaņotība

5.5.1. Definīcijas

Joprojām visgrūtāk atrisināmās problēmas ir tās, ko dalībvalstīs radījusi konkrētu definīciju piemērošana migrācijas un pilsonības iegūšanas statistikas jomā, uz kuru attiecas regulas 3. pants. Šie dati liecina, ka valstu sistēmas ievērojami atšķiras, jo dalībvalstis izmanto dažādus datu avotus. Tiek pieliktas pūles, lai pārvarētu atlikušās problēmas. Piemēram, divas dalībvalstis nespēja izmantot 12 mēnešu kritēriju emigrācijas plūsmu definēšanai, jo dažās nākamās dzīvesvietas dalībvalstīs tika izmantots 6 mēnešu kritērijs imigrācijas plūsmu definēšanai; viena dalībvalsts joprojām nespēj izmantot dzīvošanas valstī kritēriju attiecībā uz pilsonības iegūšanu, jo dalībvalsts paredz pilsonības piešķiršanu personām, kuras dalībvalstī nedzīvo.

Pēc vienošanās ar dalībvalstīm par vienādu vecuma definīciju un sadalījumu piemērošanu, kā arī par ES agregātu definīcijām, statistika, uz kuru attiecas regulas 3. pants, ir stingri saskaņota un salīdzināma ar demogrāfisko datu kopām, uz kurām attiecas Regula (ES) Nr. 1260/2013[24]. Definīcijas, metodes un datu avoti ir pilnveidoti, pateicoties ES iedzīvotāju un mājsaimniecību skaitīšanai 2011. gadā, kas kopā ar statistikas spoguļdatu izmantošanu sniedza lietderīgu ieguldījumu. *Eurostat* piedāvā dalībvalstīm iespējas migrācijas (emigrācijas un imigrācijas) datu apmaiņai. Šāda apmaiņa ievērojami palīdz samazināt ar reģistrēšanu un izreģistrēšanu saistītos jautājumus (sk. arī 5.2. iedaļu).

Datu vākšanai saskaņā ar 4.–7. pantu paliek spēkā 4. iedaļā minētās metodoloģiskās vadlīnijas. Tās tiek pastāvīgi uzlabotas, lai nodrošinātu precīzākus un skaidrākus norādījumus par definīcijām un jēdzieniem attiecībā uz datu vākšanu patvēruma, uzturēšanās atļauju un imigrācijas tiesību aktu izpildes jomās. Tās ietver arī jaunievedumus Eiropas tiesību aktos (sk. šī ziņojuma 3. iedaļu un 2015. gada ziņojumu). Cits darba virziens starptautiskā līmenī ir starptautisku ieteikumu izstrāde bēgļu statistikas jomā (sk. 5.2. iedaļu).

---

[19] http://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography-migration-projections (pieejams angļu, franču un vācu valodā).

[20] http://ec.europa.eu/eurostat/web/asylum-and-managed-migration/statistics-illustrated (pieejams angļu, franču un vācu valodā).

[21] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Main_Page

[22] http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-EI-17-001 (pieejams angļu, franču un vācu valodā).

[23] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population (pieejams tikai angļu valodā).

[24] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1260/2013 (2013. gada 20. novembris) par Eiropas demogrāfijas statistiku (OV L 330, 10.12.2013., 39. lpp.).

5.5.2. Datu avoti

Kopš 2015. gada ziņojuma un attiecībā uz 3. pantu dalībvalstis ir uzlabojušas *Eurostat* nosūtītās statistikas kvalitāti, strādājot pie to nacionālajām aplēses metodēm un izmantojot savās aplēsēs papildu administratīvo datu avotus. Jo īpaši dažas dalībvalstis izmanto spoguļplūsmas, par kurām ziņojušas partnervalstis, lai novērstu ar aptvērumu saistītās kļūdas, ko radījusi tendence nereģistrēties un neizreģistrēties. Tas ir palīdzējis samazināt nepietiekamu emigrācijas plūsmu novērtējumu un daļas iedzīvotāju dubultu uzskaitīšanu. Šo darbu *Eurostat* uzrauga, iesaistoties padziļinātās diskusijās ar valstu statistikas iestādēm un citām valstu iestādēm un sekmējot datu apmaiņu starp dalībvalstīm. Attiecībā uz personas datu aizsardzības jautājumiem un valstu tiesību aktu atšķirībām šajā ļoti sarežģītajā jomā ir panākts progress. Bez tam saistībā ar pārvietošanās brīvību Eiropas Savienībā un personas datu aizsardzības jautājumiem ir radušies stingri ierobežojumi attiecībā uz turpmākiem uzlabojumiem migrācijas statistikas jomā, it īpaši attiecībā uz ES pilsoņiem.

Valstu datu sniedzēji ir informējuši Komisiju (*Eurostat*) par veiktajiem turpmākiem uzlabojumiem un pārveidošanu administratīvajos reģistros, kas ietver statistiku par patvērumu, uzturēšanās atļaujām un tiesību aktu izpildi. Šo uzlabojumu mērķis galvenokārt bija reģistru modernizācija, tostarp labāka atbilstība metodoloģiskajām un tehniskajām prasībām datu vākšanai saskaņā ar regulu. Dažās dalībvalstīs šāda tehniskā attīstība ir radījusi pagaidu pārrāvumus datu piegādē. Par tādiem pārrāvumiem *Eurostat* tiek brīdināts iepriekš, un galu galā tie uzlabo datu kvalitāti.

Nākotnē plānotais statistikas un ziņojumu centrālais repozitorijs, ko uzturēs Eiropas Aģentūra lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (*eu-LISA*), saturēs anonimizētus datus, kas iegūti no pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas (*Eurodac*) datu bāzes, Šengenas Informācijas sistēmas (*SIS*) un vīzu informācijas sistēmas (VIS) un drīzumā sagaidāmās ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (*ETIAS*) un ieceļošanas/izceļošanas sistēmas (*EES*). Neskarot attiecīgos juridiskos instrumentus un pilnībā ievērojot paredzētos mērķa ierobežojumus, Komisija (*Eurostat*) ir uzsākusi diskusijas, lai izpētītu iespēju izmantot šos datus Eiropas migrācijas statistikas sagatavošanā, lai eventuāli aizstātu daļu no pašreizējām valstu datu kopām.

5.5.3. Saskaņotība

Gadījumos, kad datus ir iespējams salīdzināt, redzams augsts saskaņotības līmenis ar datiem, kas savākti un publicēti citos pasākumos un ko savākušas valstu un starptautiskās organizācijas. *Eurostat* cieši sadarbojas ar Eiropas Patvēruma atbalsta biroju un *Frontex*, lai nodrošinātu šo aģentūru savākto datu pilnīgu saskaņotību. Jebkuras atšķirības starp datiem, kas iesniegti *Eurostat,* un valstu iestāžu publicēto statistiku var izskaidrot ar definīciju atšķirībām: dalībvalstis var būt izvēlējušās savā statistikā saglabāt atšķirīgas definīcijas. Tā kā Regulas (EK) Nr. 862/2007 3. pantā un Regulā (ES) Nr. 1260/2013 paredzētos datus sistemātiski izmanto statistiķi un demogrāfi, Regula (ES) Nr. 1260/2013 paredz, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai dati par iedzīvotājiem būtu saderīgi ar datiem, ko paredz Regulas (EK) Nr. 862/2007 3. pants.

5.6. Kvalitātes uzlabošanas pasākumi

Komisija turpina veikt pēcpasākumus, lai novērstu neatbilstību regulai. Dažos gadījumos dalībvalstu sniegtie dati bija nepilnīgi, zemas kvalitātes vai netika iesniegti saskaņā ar tiesību aktos noteiktajiem termiņiem. Šie pasākumi (piemēram, administratīvās vēstules) ir daļa no *Eurostat* regulārās atbilstības uzraudzības.

Šo pasākumu tendence kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas norāda uz dalībvalstu turpmāku progresu attiecībā uz datu pilnīgumu, kvalitāti un savlaicīgumu. Nacionālajām statistikas iestādēm nosūtīto administratīvo vēstuļu skaits ir pastāvīgi samazinājies.

Reaģējot uz nepieciešamību efektīvāk un vispusīgāk izvērtēt datu kvalitāti, datu apstrādē tika ieviesta automātiska datu validācijas programmatūra. Šis automatizētais rīks ir pieejams arī valstu datu sniedzējiem, un pārbaudes ir balstītas uz validācijas noteikumu kopumiem, par kuriem *Eurostat* vienojās ar dalībvalstīm.

Lai turpmāk izvērtētu iesūtīto datu kvalitāti, *Eurostat* ir sācis darbu pie vēl visaptverošāku metadatu un kvalitatīvākas informācijas vākšanas. Saskaņā ar Eiropas Statistikas sistēmas kvalitātes standartiem kopš 2014. gada katrai no jomām — patvērums, uzturēšanās atļaujas un tiesību aktu izpildes statistika — tiek izstrādātas īpašas kvalitātes anketas. Pieejamie valsts kvalitātes ziņojumi kalpo par atbalstu kvalitātes pārbaudēm, izvērtējumiem un uzlabojumiem, un tie ir pieejami plašai sabiedrībai[25].

Saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1260/2013 8. pantu dalībvalstīm bija jāveic priekšizpēte par definīcijas "pastāvīgā dzīvesvieta" izmantošanu attiecībā uz iedzīvotājiem un jānosūta šīs izpētes rezultāti *Eurostat* līdz 2016. gada beigām. Izpēte ietvēra pašreizējo un potenciālo datu avotu, datu apstrādes un nepieciešamās statistikas izvērtēšanas metožu analīzi. Tā galvenokārt tika veikta, lai sekmētu jēdzienu un definīciju salīdzināmību un tādējādi nodrošinātu labāku datu kvalitāti un salīdzināmību. Šīs izpētes rezultāti tiks izklāstīti ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei par Regulu (ES) Nr. 1260/2013, ko Komisija pieņems līdz 2018. gada beigām. Priekšizpētes rezultāti var ietekmēt Eiropas iedzīvotāju statistiku un tādējādi atbilstību datiem, kas sniegti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 862/2007 3. pantu.

6. SECINĀJUMI

Regulas (EK) Nr. 862/2007 īstenošana ir devusi iespēju ievērojami uzlabot Eiropas statistiku par migrāciju un starptautisko aizsardzību. Turklāt kopš 2015. gada ziņojuma publicēšanas vēl vairāk ir uzlabojusies datu pieejamība, pilnīgums, kvalitāte un savlaicīgums. Datu vākšanai saskaņā ar regulu tika piemēroti papildu metodoloģiski un tehniski uzlabojumi, tādējādi uzlabojot norādījumus dalībvalstīm. Līdz ar Regulas (ES) Nr. 1260/2013 stāšanos spēkā un ar to saistītajiem īstenošanas pasākumiem ir uzlabojusies arī datu kvalitāte, kas saņemti saskaņā ar regulu. Nākotnē ir jāturpina uzlabot kvalitāte, jo īpaši, lai palielinātu datu savlaicīgumu, uzlabotu precizitāti, novērstu nepietiekamu un pārmērīgu aptvērumu un novērstu nepilnības datu jomā.

Visus šos statistikas datus arvien vairāk izmanto Eiropas un valstu līmeņa oficiālās iestādes, kā arī nevalstiskās organizācijas un iedzīvotāji.

Tomēr savas struktūras dēļ regula vairs pienācīgi neatbilst jauniem lietotāju pieprasījumiem. Tāpēc Komisijas konstatētie jaunie datu iztrūkumi tika novērsti, izmantojot citus datu vākšanas paņēmienus, piemēram, brīvprātīgu datu vākšanu. Piemēri ir datu vākšana par pirmreizējiem patvēruma meklētājiem, nelikumīgu migrantu atgriešanas veidiem un uzturēšanās atļaujām, kas sadalītas pēc vecuma un dzimuma un savstarpēji klasificētas ar citiem sadalījumiem. Līdz šim brīvprātīgā datu nosūtīšana ir darbojusies samērā labi visās vai gandrīz visās dalībvalstīs. Tomēr pēc brīvprātības principa nav iespējams risināt citus konstatētos datu iztrūkumus, piemēram,

[25] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/migr_eil_esqrs.htm (pieejams tikai angļu valodā); http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_res_esms.htm (pieejams tikai angļu valodā).

iedzīvotāju datu sadalījumu saskaņā ar 3. pantu pēc individuālās valstspiederības valsts, kā arī imigrācijas/emigrācijas sadalījumu, ņemot vērā vienīgi iepriekšējo/nākamo dzīvesvietas valsti. Turklāt pastāvīgi notiekošais dialogs ar politikas lietotājiem liecina par dažām citām politikas vajadzībām, kas būs jārisina nākotnē, jo īpaši attiecībā uz uzturēšanās atļauju datiem: (pārāk) liels skaits/daļa no derīgajām uzturēšanās atļaujām tiek paziņotas kā "citi iemesli", kas liedz nodrošināt pilnīgu izpratni par migrācijas īpatnībām un īstenot jēgpilnu salīdzināšanu dalībvalstīs; pastāv datu trūkums par likumīgi uzturējušos trešo valstu valstspiederīgo mobilitāti ES iekšienē; nepilnīga atbilstība patvēruma datiem (pozitīviem lēmumiem) un ar patvērumu saistītām uzturēšanās atļaujām (gan iedzīvotāju skaitam, gan plūsmām); nepieciešamība palielināt nesen uzsāktās brīvprātīgās datu vākšanas pievienoto vērtību (piemēram, par jaunām pastāvīgām/ilgtermiņa uzturēšanās atļaujām un par ģimeņu atkalapvienošanos ar aizsardzības saņēmējiem), lai šādus datus sniegtu vairāk dalībvalstu. Lai izveidotu ES agregātus, kas pašlaik nav pieejami, piemēram, ES pilsoņu, kas dzīvo citās dalībvalstīs, galvenās pilsonības, ir nepieciešama elastība.

Ņemot vērā, ka:

- datos, kas jāiesniedz saskaņā ar regulu, būtu jāatspoguļo lietotāju mainīgās vajadzības;
- būtu jāņem vērā datu sniedzēju kapacitāte un līdzekļi;

tiek īstenoti šādi darbības virzieni.

1. Regulas 4.–7. panta (starptautiskā aizsardzība un pārvaldīta migrācija) grozīšana, lai atbalstītu Eiropas programmu migrācijas jomā. Tas ietvers ES politikas un lēmumu pieņēmēju nodrošināšanu ar labāku un savlaicīgāku ar politiku saistītu statistiku, lai būtu iespējams stingrāk reaģēt uz problēmām, ko rada migrācija. Jo īpaši iniciatīva uzlabos kvalitāti, nodrošinot juridisku pamatu statistikai, kas pašlaik tiek apkopota pēc brīvprātības principa. Regulas (EK) Nr. 862/2007 grozīšana uzlabos pilnīgumu, savlaicīgumu, nodrošinās lielāku uzticamību un noteiktību salīdzinājumā ar dalībvalstu pašreizējo brīvprātīgo datu nosūtīšanu. Jo īpaši tā sniegs statistiku tajās jomās, kurās ieinteresētās personas ir izteikušas nepārprotamas vajadzības: atgriešanas (biežāk un vairāk obligāto sadalījumu), pārmitināšana, uzturēšanās atļaujas un bērnu imigrācija. Tas nodrošinās arī nepieciešamo elastību, reaģējot uz jaunām vajadzībām pēc datiem. Komisija pieņēma priekšlikumu 2018. gada 16. maijā [26].

2. Zināšanu un labas prakses apmaiņas veicināšana, lai dažās dalībvalstīs atvieglotu piekļuvi valsts administratīvajiem datiem un uzlabotu migrācijas datu kvalitāti.

3. Neskarot attiecīgos tiesību instrumentus un pilnībā ievērojot tajos paredzētos mērķa ierobežojumus, jāizmanto iespējas, ko nākotnes centrālais repozitorijs piedāvās ziņošanai un statistikai, kuru uzturēs *eu-LISA*. Šajā repozitorijā būs ietverti anonimizēti dati, kas iegūti no *EURODAC, SIS*, VIS un gaidāmās *ETIAS* un *EES*, un ko varēs izmantot, lai sagatavotu Eiropas migrācijas statistiku, lai eventuāli aizstātu pašreizējo valstu datu krājumu daļu.

[26] COM (2018) 307 final.